

Problematika pozemních komunikací z pohledu práva životního prostředí

Abstrakt

V této práci, ve světle novely liniového zákona, která značně oklešťuje možnosti dotčených orgánů chránit environmentální veřejné zájmy, poskytuji stručný úvod do právní úpravy ochrany životního prostředí ve vztahu k pozemním komunikacím, jejich umístování a provozu na nich, a nastiňuji zde stav současné právní úpravy v tomto ohledu a prostředky, jimiž jsou v současnosti environmentální veřejné zájmy hájeny v procesu umístování pozemních komunikací.

Předkládám proto stručný popis negativních důsledků existence pozemních komunikací na životní prostředí, tedy fragmentace krajiny, záborů půdy, znečištění půdy a ovzduší, hluku a umělého osvětlení, přičemž pak hlouběji řeším způsoby, jakými se český právní řád s těmito problémy vypořádává a jaké prostředky ochrany proti nim poskytuje. V tomto ohledu se zabývám zejména samotným procesem umístování těchto staveb, prostředky ochrany environmentálních veřejných zájmů v těchto procesech a správními akty, jimiž se tyto prostředky ochrany aplikují. V tomto ohledu se zaměřuji zejména na veřejné zájmy na ochraně přírody a krajiny, omezování fragmentace krajiny a ochraně půdy.

Dále rozebírám současnou právní úpravu řešící negativní aspekty pozemních komunikací, které vznikají jejich provozem, tedy hluk, znečištění ovzduší a světelné znečištění. Zaměřuji se přitom zejména na ochranu ovzduší, která je v současnosti velkým tématem jak na úrovni vnitrozemské, tak unijní, v relaci k níž nastíním nástroje a způsoby ochrany ovzduší proti negativním vlivům pozemních komunikací. Následně pak rozeberu českou právní úpravou ochrany proti hluku vznikajícímu provozem na pozemních komunikacích, která dle mého názoru poskytuje příliš mnoho prostoru pro výjimky a zanechává jen málo prostředků ochrany osobám žijícím či vlastnícím pozemky v okolí pozemních komunikací, jejichž hlukové emise díky zastaralé a pochybné právní úpravě často zásadně přesahují bezpečnou úroveň hladiny hluku. Světelnému znečištění se věnuji jen velmi krátce, protože se v našem prostředí jedná o relativně nové a jen velmi okrajově řešené téma a tato problematika souvisí více s urbanizací než s výstavbou pozemních komunikací.

Klíčová slova: ochrana životního prostředí, výstavba pozemních komunikací, provoz na pozemních komunikacích.